

## KÉMIATANÁROK MEGGYŐZŐDÉSE ÉS TANÍTÁSI GYAKORLATA A KONTEXTUSALAPÚ TANÍTÁSSAL KAPCSOLATBAN

T-22

**Purák Szandra \*, Korom Erzsébet \*\***

\* *Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Doktori Iskola*

\*\* *Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Intézet*

*Kulcsszavak:* kontextus alapú tanulás; tanári meggyőződések; kémia tanítás

A 21. századi oktatás egyik jelentős problémája, hogy csökken az érdeklődés a természet-tudományok iránt, a diákok egyre kevésbé érzik hasznosnak az iskolában tanultakat (Csíkos, 2012; Espinoza et al., 2013; Smiley, 2020). Különösen igaz ez a kémiára (Holtzer et al., 2021). A jelenség összefügghet a túl absztrakt tananyaggal, a kevés óraszámmal, valamint a tanítás módszereivel. Ez utóbbi szempontból hozhat változást a kontextus-alapú tanulás (context-based learning – CBL), ami arra helyezi a hangsúlyt, hogy a tanulók gyakorlati példákon keresztül tanuljanak, és a tananyagot összekapcsolják az előzetes ismereteikkel, saját tapasztalataikkal (Demircioğlu et al., 2009). A kutatások azt jelzik, hogy a CBL szerint tanulók motiváltabbak, és hasznosabbnak találják az egyes tantárgyakat (Bennett et al., 2007; Demircioğlu et al., 2009).

Kérdőíves vizsgálatunk célja, hogy feltárjuk, hogyan vélekednek a hazai kémia tanárok a kontextus alapú tanulásról, és alkalmaznak-e kontextus alapú feladatokat. A kérdőívet Wijaya és munkatársai (2015) kutatásából adaptáltuk, és további itemekkel egészítettük ki. Részei: (1) háttérváltozók, (2) a kémia tanításával és tanulásával kapcsolatos nézetek, (3) a kontextus alapú feladatokkal kapcsolatos nézetek, (4) a kontextus alapú feladatokkal kapcsolatos tanítási gyakorlat, (5) a kontextus alapú tanulással kapcsolatos vélemény, (6) példák megadása a kontextus alapú feladatok saját tanításban való alkalmazására, (7) a kontextus alapú tanulás előnyei és hátrányai. A zárt kérdések Osgood-skálán, illetve ötfokú Likert-skálán mérnek.

Az online adatfelvétel 7–12. évfolyamon kémiát tanító tanárok körében történt. A 338 kitöltő közül 249 fő általános iskolában, 125 fő gimnáziumban, 10 fő technikumban, 4 fő szakközépiskolában tanít. A kitöltések regionális megoszlása többnyire egyenletes. A tanárok 0–57 éves tanítási tapasztalattal rendelkeznek ( $M=23,64$ ,  $SD=12,13$ ), az életkoruk 22–73 év közötti ( $M=49,55$ ;  $SD=9,93$ ).

A megkérdezett tanárok 92%-a hasznosnak tartja a kontextus alapú kémiatanulást. A realiztikus (a tudás és a különböző kontextusok közötti kapcsolatok megteremtése) és a mechanisztikus (a tananyag átadása formális példák gyakorlásán keresztül) nézetek közül legtöbben a realiztikus nézet felé hajlanak, és nagyon kevesen tartják fontosabbnak a típusfeladatok begyakorlását. A tanárok 49%-a gondolja úgy, hogy a kontextus alapú feladatoknak nem csak a megoldás megtalálásához szükséges információkat kell tartalmazniuk; azzal viszont szinte mindenki (94%) egyetért, hogy a valós életből vett példákra kell épülniük. A tanárok kevésnek tartják a tankönyvi példákat, így sokan maguk készítenek ilyen feladatokat. A tanárok közel fele (44%) tartja megvalósíthatónak a kontextus alapú tanítást a jelenlegi tantervi szabályozás mellett; 47%-uk havonta használ ilyen feladatokat.

Az eredmények felhívják a figyelmet a téma hazai aktualitására, a tanterv és a taneszközök fejlesztésének fontosságára.

*A kutatást a Magyar Tudományos Akadémia Tantárgy-pedagógiai Kutatási Programja támogatta.*